

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут будівництва та архітектури

03-10-136S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

Правові основи цивільної безпеки		Legal basis of civil security	
Шифр за ОП	ОК. 15	Code in Degree Programme:	
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Level of Education: bachelor's (first)	
Галузь знань Цивільна безпека	26	Fields of Knowledge Civil security	
Спеціальність Цивільна безпека	263	Field of Study: Civil security	
Освітня програма: Охорона праці		Degree Programme: Occupational health and safety	

РІВНЕ – 2023

Силабус навчальної дисципліни «Правові основи цивільної безпеки» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Охорона праці» спеціальності 263 «Цивільна безпека». Рівне. НУВГП. 2023. 9 стор.

ОПП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/23937/>

Розробник силабусу:

е-підпис Туровська Галина Іванівна, к.т.н., доцент, доцент кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 1 від "28" серпня 2023 року

В.о. завідувача кафедри:

е-підпис Кухнюк Олег Миколайович, к.т.н., доцент.

Керівник освітньої програми:

е-підпис Шаталов Олександр Сергійович, к.т.н., доцент.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 1 від "29" серпня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ:

е-підпис Макаренко Руслан Миколайович, к.т.н., професор.

Попередня версія силабусу 03-10-107S

© Туровська, 2023
© НУВГП, 2023

ПРОГРАМА навчальної дисципліни «Правові основи цивільної безпеки» ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*	
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Охорона праці</i>
Спеціальність	<i>263 «Цивільна безпека»</i>
Рік навчання, семестр	<i>2-й, 4-й</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Лекції:	<i>22 год/2 год</i>

Практичні заняття:	20 год/12 год
Самостійна робота:	78 год/106 год
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Лектор



Туровська Галина Іванівна, доцент, кандидат технічних наук, доцент кафедри охорони праці та безпеки життєдіяльності

Вікіситет

<https://cutt.ly/Ngr78T1>

ORCID

<https://orcid.org/0000-0002-1492-9123>

Канали комунікації

h.i.turovska@nuwm.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета та завдання

Позитивного вирішення питань безпеки та гігієни праці можна досягти шляхом досконалого вивчення правових питань та законодавчо-нормативним урегулюванням трудових взаємовідносин у процесі предметної діяльності. Мета та завдання вивчення навчальної дисципліни полягають у формуванні в здобувачів освіти відповідного рівня організаційно-правових, нормативно-законодавчих знань з питань охорони праці, цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки, необхідних для подальшого фахового прийняття обґрунтованих рішень щодо безпеки на рівні людини, колективу, підприємства, галузі, регіону або суспільства в цілому.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2425>

Передумови вивчення

(місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)

Для сприйняття змісту навчальної дисципліни «Правові основи цивільної безпеки», закладання теоретичної та інформаційної баз, надання розуміння її значення для становлення належного рівня майбутнього фахівця важливими є дисципліни циклу загальної підготовки: «Українська державність і культура», «Іноземна мова», «Підприємницька діяльність», – та дисципліна циклу професійної підготовки за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» – «Безпека життєдіяльності та домедична допомога».

Знання та навички з навчальної дисципліни «Правові основи цивільної безпеки» допоможуть оволодіти компетентностями навчальних дисциплін, зокрема: «Система управління охороною праці суб'єкта господарювання», «Наглядова діяльність в охороні праці», – знадобляться під час проходження навчальної та виробничої практик, допоможуть успішно здати ЄДКІ.

Компетентності

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства

та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СК-1. Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ цивільного захисту, охорони праці; дотримання основних принципів здійснення цивільного захисту та державної політики з питань охорони праці.

СК-2. Здатність оперувати термінами та визначеннями понять у сфері охорони праці, цивільного захисту.

Програмні результати навчання

РН-3. Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення охорони праці, цивільного захисту, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій.

РН-4. Застосовувати отримані знання правових основ охорони праці, цивільного захисту у практичній діяльності.

Структура та зміст навчальної дисципліни

	Тема	ПРН	Форма організації навчання	Кількість годин	
				Денна форма	Заочна форма
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Правові основи працезахоронної політики та охорони праці					
1	Тема 1. Конституційні права людини та громадянина Конституція України як Основний Закон держави. Конституційні права та обов'язки людини і громадянина. Права громадян на працю, відпочинок, соціальний захист, охорону здоров'я, медичну допомогу, медичне страхування, безпечне для життя і здоров'я довкілля тощо. Відповідальність держави перед людиною за свою діяльність. Забезпечення державою прав на належні безпечні й здорові умови праці, на заробітну плату, визначену законом.	РН 3	Л	2	0,5
			ПР	2	2
			СР	13	17
2	Тема 2. Трудове право та суб'єкти трудових правовідносин Трудове право як галузь трудових відносин. Роботодавці та працівники як суб'єкти трудових правовідносин. Регулювання трудових відносин в умовах воєнного стану. Трудове законодавство: структура та практика застосування. Закони України та їх місце в системі трудового законодавства. Кодекс законів про працю України. Міжнародні договори про працю України, ратифіковані в Україні. Впровадження принципів ризик-орієнтованого підходу в національне законодавство про охорону праці. Колективні договори і угоди. Трудовий договір. Трудові угоди. Договори цивільно-правового характеру. Робочий час і час відпочинку. Дисципліна праці та види відповідальності.	РН 3	Л	8	0,5
			ПР	10	4
			СР	13	19

3	Тема 3. Державна політика у сфері охорони праці Основні положення законодавства України в сфері охорони праці. Закон України «Про охорону праці». Нагляд і контроль за додержанням законодавства про охорону праці. Принципи державної політики в сфері охорони праці. Гарантії прав громадян на охорону праці. Політика підприємства з охорони праці. Міжнародні норми в галузі охорони праці. Узгодження українського законодавства з європейськими та міжнародними трудовими нормами та передовою практикою. Разом за змістовим модулем 1	PH 3	Л	4	1
			ПР	4	4
			СР	13	17
			Л	14	2
			ПР	16	10
			СР	39	53
Змістовий модуль 2. Управління цивільною безпекою					
4	Тема 4. Система державного управління охороною праці Охорона праці як об'єкт управління. Сутність управління охороною праці. Органи державного управління охороною праці. Державний нагляд, відомчий, громадський та регіональний контроль за додержанням законодавства про охорону праці. Система управління охороною праці (СУОП) як підсистема системи управління виробництвом. Організаційна структура СУОП, критерії ефективності її функціонування.	PH 3 PH 4	Л	4	-
			ПР	-	-
5	Тема 5. Забезпечення системного підходу до організації охорони праці Забезпечення безпеки праці на основі комплексного підходу. Створення служби охорони праці підприємства, визначення її статуту та організація роботи – порядку підпорядкування, основних завдань та функцій, прав та відповідальності її працівників. Формування позитивного ставлення до питань з охорони праці. Умови праці та фактори, що їх визначають. Основні положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці.	PH 3 PH 4	Л	2	-
			ПР	2	2
			СР	13	17
			Л	2	-
	Тема 6. Основи управління та організації цивільного захисту Основні положення законодавства України в сфері цивільного захисту. Нормативно-правова база. Відповідальність за порушення законодавства у сфері цивільного захисту. Нормативно-правове забезпечення техногенної безпеки в Україні. Разом за змістовим модулем 2	PH 3 PH 4	Л	2	-
			ПР	2	-
			СР	13	19
			Л	8	-
			ПР	4	2
			СР	39	53
	Разом за модулем 1		Л	22	2
			ПР	20	12

Форми та методи навчання

Серед основних форм здобуття вищої освіти в університеті є інституційна: денна, заочна, дистанційна. Серед методів навчання слід виділити за даною навчальною дисципліною словесний метод: акроматичний (викладальний) – лекція, евристичний (запитальний) – бесіда; діалогічний метод; практичні методи: практичні заняття; наочні методи; роботу з навчально-методичною літературою, науково-виробничими журналами; відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання

Поточна та підсумкова складова оцінювання навчальних досягнень здобувачів за даною навчальною дисципліною відповідає шкалі оцінювання (<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2425>).

Для досягнення цілей та завдань курсу потрібно засвоїти теоретичний матеріал та здати модульні контролі знань, а також вчасно виконати практичні завдання. У результаті можна отримати такі обов'язкові бали:

- 60 балів – за вчасне та якісне виконання завдань практичних занять, що становить поточну (практичну) складову його оцінки;
- 20 балів – модульний контроль 1;
- 20 балів – модульний контроль 2.

Усього 100 балів.

Модульний контроль здобувачів з навчальної дисципліни проходитиме у формі комп'ютерного тестування, яке за кожним змістовим модулем включає теоретичні та практичні завдання. Кількість завдань у тесті за кожним модулем – 20. Складність завдань визначає їх вагу: від 0,9 до 2,4 бала за завдання. Загальна кількість завдань для підготовки до модульного контролю визначається кількістю, достатньою для досягнення максимальної об'єктивності рівня підготовленості, – 100 завдань на 1 кредит.

Навчальна дисципліна закінчується екзаменом, тому результати складання модульних контролів можуть зараховуватись як підсумковий контроль за умови, якщо здобувачем освіти впродовж семестру набрано не менше 60 балів: отримання із поточної складової оцінювання не менше 50 % (30 балів і більше) та не менше 50 % з модульної складової оцінювання (20 балів і більше), – і такий результат його задовольняє (<https://cutt.ly/KE9NGxR>).

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом проведення тестування та оцінки звіту з самостійної роботи;
- з практичних завдань – за допомогою перевірки виконаних завдань та оцінки звіту з практичних робіт.

Додаткові бали (до 7 б.) поточної складової оцінки можна отримати за:

- підготовку презентаційних матеріалів за окремими темами навчальної дисципліни;
- підготовку аналітичного огляду наукових публікацій в періодичних журналах;
- написання наукової статті (тез доповіді);
- участь у виконанні наукових досліджень, присвячених питанням правових основ цивільної безпеки.

Проведення поточного та підсумкового контролів знань здобувачів регламентовано нормативними документами: <https://cutt.ly/KE9NGxR>, <https://ep3.nuwm.edu.ua/25806/>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://cutt.ly/mEHRYyG>
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/322-08>

3. Кримінальний кодекс України. *Відомості Верховної Ради України*, 2001, № 25-26. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
4. Кодекс цивільного захисту України. *Відомості Верховної Ради України*, 2013. № 34-35. URL: <https://cutt.ly/gEHR1Tq>
5. Про охорону праці: Закон України. *Відомості Верховної Ради*. 1992. № 49. URL: <https://cutt.ly/tEHRGC1>
6. Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану: Закон України. URL: <https://cutt.ly/d1flHe4>
7. Про запобігання корупції: Закон України. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 49. URL: <https://cutt.ly/xRF1vTe>
8. Правила техногенної безпеки: наказ МВС України від 05.11.2018 р. № 879. URL: <https://cutt.ly/w1hiPXO>
9. Правові основи працеворонної політики та охорони праці: навч. посіб. / за ред. Б.М. Коржика. URL: <https://cutt.ly/wgoUFMN>

Допоміжна

10. Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЕЕС «Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників».
11. Конвенція МОП 187 «Про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці».
15. Туровська Г.І., Радчук М.В. Правове регулювання трудових відносин в умовах карантину. *Scientific achievements of modern society: abstracts of the 11th International scientific and practical conference*. Cognum Publishing House. (Liverpool, United Kingdom, 24-26 June 2020). Liverpool, 2020. P. 461-464.
16. Туровська Г.І. Нові виклики часу та їх вплив на правове регулювання трудової діяльності. *Охорона праці: освіта і практика. Проблеми та перспективи розвитку системи безпеки життєдіяльності*: зб. наук. праць II Всеукр. наук.-практ. конф. викладачів та фахівців-практиків та XII Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених, курсантів та студентів (м. Львів, 12 трав. 2022 р.). Львів, 2022. С. 79-81.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Науково-виробничий журнал «Охорона праці». URL: <http://ohoronapraci.kiev.ua/#>
2. Охорона праці в Євросоюзі URL: <https://cutt.ly/VgoU1QQ>
3. Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном URL: <https://cutt.ly/RgolqzU>
4. Occupational Safety and Health Administration. URL: <https://www.osha.gov/>
5. Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo URL: <http://www.insht.es/>

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі можуть бути залучені до реалізації наукових індивідуальних тем досліджень у розрізі тематики курсу з наступною апробацією результатів досліджень шляхом виступів на конференціях, публікації тез або статей тощо. Виконання таких завдань оцінюється додатковими балами.

У освітньому процесі використовуються результати досліджень, опубліковані у матеріалах всеукраїнських, міжнародних наукових і науково-практичних конференцій, зокрема: «Сучасні виклики і актуальні проблеми науки, освіти та виробництва: міжгалузеві диспути», «Сучасний рух науки».

ПОЛІТИКИ НАВЧАННЯ ТА ВИКЛАДАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність логічно і системно мислити; вміння працювати в команді, управляти своїм часом; навички самоорганізації; вміння працювати з інформацією; розуміння важливості дедлайнів, навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність, навички усного спілкування.

Дедлайни та перескладання

Завдання з навчальної дисципліни видаються під час практичних занять або дистанційно (розміщуються на навчальній платформі у відповідному розділі або видаються відповідно до запиту здобувача електронною поштою) з оголошенням терміну їх виконання. Виконання та захист практичних робіт з навчальної дисципліни, наведених у методичних вказівках

(<http://ep3.nuwm.edu.ua/18902/1/03-10-20%D0%9C.pdf>), повинен бути вчасним. За порушення дедлайну здачі робіт знижуються бали. Оголошення стосовно дедлайнів здачі змістових модулів навчальної дисципліни відповідно до політики оцінювання оприлюднюються на сторінці цієї дисципліни на платформі Moodle (<https://cutt.ly/OgtOnvz>) за календарем.

Неформальна та інформальна освіта

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та інформальної освіти, визначаються у порядку відповідно до «Положення про неформальну та інформальну освіту в Національному університеті водного господарства та природокористування» (<http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/>). Відкриті онлайн-курси на платформі Coursera (<https://cutt.ly/RgtSQXe>) допоможуть ознайомитись з програмою вивчення аналогічних дисциплін у провідних університетах світу з відповідним зарахуванням за даною дисципліною.

Правила академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти регламентовано Положенням про академічну доброчесність в НУВГП (<https://ep3.nuwm.edu.ua/25004/>). Здобувачі мають самостійно виконувати та подавати на оцінювання лише результати власних зусиль та оригінальної праці (<https://ep3.nuwm.edu.ua/24856/>) відповідно до Кодексу честі студента у НУВГП (<http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/>). За списування під час виконання окремих завдань знижується оцінка відповідно до ступеня порушення академічної доброчесності. Матеріали щодо пропагування принципів доброчесності розміщені за посиланням: <https://naqa.gov.ua/академічна-доброчесність>. Для ознайомлення і застосування в своїй діяльності принципів академічної доброчесності рекомендується онлайн-курс «Академічна доброчесність» (<https://cutt.ly/AgtO6ac>).

Вимоги до відвідування

Відсутність на занятті компенсується самостійним опрацюванням матеріалу, розміщеного на навчальній платформі Moodle (<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2425>), та його виконанням і захистом на наступному занятті або на консультації. Лекції, практичні заняття, консультації проводяться відповідно до розкладу занять (<http://desk.nuwm.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>). На заняттях здобувачі можуть використовувати мобільні телефони та ноутбуки для пошуку додаткової інформації, ознайомлення з онлайн-курсом. Повторне вивчення дисципліни здійснюється відповідно до «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП» (<http://surl.li/hebzq>) з «Правилами поведінки під час семестрового контролю»; «Інструкцією для здобувачів вищої освіти щодо організації та проведення навчальних занять у дистанційній формі» та «Положенням про індивідуальний графік навчання студентів денної форми навчання Національного університету водного господарства та природокористування» можна ознайомитися за посиланнями: <http://ep3.nuwm.edu.ua/view/subjects/insh/>; <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА



документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №998 від [sDateTime_SignWriteAgree_Last]
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП): [oSignECP.sSigner_Sert]
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00